П Р О Е К Т

ПРАВИЛА

за изменение и допълнение на Правила за търговия с електрическа енергия (обн., ДВ, бр. 66 от 26.07.2013 г., в сила от 26.07.2013 г., изм. и доп., бр. 39 от 9.05.2014 г., бр. 90 от 20.11.2015 г., в сила от 20.11.2015 г., бр. 100 от 15.12.2017 г., в сила от 15.12.2017 г., бр. 72 от 31.08.2018 г., в сила от 31.08.2018 г., бр. 35 от 30.04.2019 г., изм. и доп., бр. 40 от 5.05.2020 г., в сила от 5.05.2020 г., бр. 110 от 24.12.2021 г., в сила от 24.12.2021 г., бр. 76 от 23.09.2022 г., в сила от 1.10.2022 г., изм. и доп., бр. 36 от 21.04.2023 г., в сила от 1.05.2023 г., изм., бр. 50 от 9.06.2023 г., в сила от 9.06.2023 г.)

§ 1. В чл. 1 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 т. 11 се изменя така:

„11. правилата за сетълмент и принципите на балансиране;“.

2. В ал. 2 се правят следните изменения и допълнения:

а) Т. 4 се изменя така:

„4. крайните клиенти, вкл. активните клиенти, потребителите на собствена електрическа енергия от възобновяеми източници и операторите на публично достъпни зарядни точки;“;

б) Т. 5 се отменя;

в) Създава се т. 15:

„15. гражданските енергийни общности, вкл. общностите за възобновяема енергия.“.

§ 2. В чл. 6 се правят следните изменения и допълнения:

1. Ал. 1 се изменя така:

„(1) Независимият преносен оператор сключва сделки за покупка и/или продажба на балансираща енергия:

1. с регистрирани доставчици на балансиращи услуги, които притежават диспечируеми производствени и/или потребяващи обекти и/или съоръжения за съхранение на електрическа енергия или управляват товарите и генерацията на агрегирани съоръжения/обекти на трети лица за покриване на небалансите в националната пазарна зона, и/или

2. при участие в европейски платформи за балансиране съгласно Регламент (ЕС) 2017/2195 на Комисията от 23 ноември 2017 г. за установяване на насоки за електроенергийното балансиране.“.

2. Ал. 2 се изменя така:

„(2) Доставчиците на балансиращи услуги по ал. 1 предоставят разполагаемост (диапазон) за регулиране нагоре в резултат от проведени от независимия преносен оператор тръжни процедури, в рамките на който диапазон нямат право да сключват сделки на пазара чрез двустранни договори или на борсовия пазар на електрическа енергия и за който диапазон са длъжни да предлагат предложения за не по-малко от съответстващото му количество балансираща енергия.“.

3. Ал. 3 се изменя така:

„(3) Доставчиците на балансиращи услуги по ал. 1 предоставят разполагаемост (диапазон) за регулиране надолу в резултат от проведени от независимия преносен оператор тръжни процедури, в рамките на който диапазон нямат право да сключват сделки на пазара чрез двустранни договори или на борсовия пазар на електрическа енергия и за който диапазон са длъжни да предоставят предложения за не по-малко от съответстващото му количество балансираща енергия.“.

4. Ал. 9 се изменя така:

„(9) Във връзка с изпълнение на задълженията си за сключване на сделки по ал. 1, независимият преносен оператор разработва вътрешна инструкция за определяне на разходите, които не участват във формиране на цените на балансиращата енергия. Вътрешната

инструкция, както и нейните последващи изменения и допълнения, се представя в Комисията за енергийно и водно регулиране, наричана по-нататък „комисията“.“.

§ 3. В чл. 11 се правят следните изменения и допълнения:

1. Т. 12 се изменя така:

„12. договор за предоставяне на клирингови услуги;“.

2. Т. 14 се отменя.

3. Т. 16 се отменя.

4. Създава се т. 18:

„18. договор по чл. 100, ал. 8 и ал. 9, т. 2 от Закона за енергетиката.“.

§ 4. В чл. 15 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 след думите „регулирани цени“ се добавят „и цени по чл. 30а, ал. 3 от Закона за енергетиката“.

2. В ал. 2 се правят следните изменения и допълнения:

а) в основния текст след думите „регулирани цени“ се добавят „и цени по чл. 30а, ал. 3 от Закона за енергетиката“;

б) т. 1 и т. 2 се отменят;

в) т. 4 се изменя така:

„4. крайните снабдители, от една страна, и производителите с обекти с обща инсталирана електрическа мощност, по-малка от 500 kW, които произвеждат електрическа енергия от възобновяеми източници до размера на нетното специфично производство на електрическа енергия, и по комбиниран начин, от друга.“.

3. Ал. 3 се изменя така:

„(3) Договорите по свободно договорени цени се сключват между търговски участници по чл. 1, ал. 2 при спазване на изискванията на чл. 100 от Закона за енергетиката.“.

4. В ал. 4, в края на текста, се поставя запетая и се добавят думите „при публично известни общи условия, които влизат в сила за крайните клиенти без изрично писмено приемане.“.

5. Ал. 5 и ал. 6 се отменят.

§ 5. В чл. 16 ал. 2 се изменя така:

„(2) Договорите по ал. 1 се сключват между независимия преносен оператор, от една страна, и търговски участници, за диспечируеми производствени и/или потребяващи обекти и/или съоръжения за съхранение на електрическа енергия и/или агрегирани съоръжения/обекти, изпълнили изискванията на правилата по чл. 83, ал. 1, т. 4 от Закона за енергетиката.“.

§ 6. В чл. 17 ал. 2 се изменя така:

„(2) Договорите по ал. 1 се сключват между независимия преносен оператор, от една страна, и търговски участници, за диспечируеми производствени и/или потребяващи обекти и/или съоръжения за съхранение на електрическа енергия и/или агрегирани съоръжения/обекти.“.

§ 7. Създава се чл. 21а:

„Чл. 21а. Предмет на договорите по чл. 11, т. 11а са правата и задълженията на страните във връзка с участието в пазарно обединение съгласно разпоредбите на Регламент (ЕС) 2015/1222 на ЕК, както и управлението на финансовия риск и осъществяването на сетълмент при това участие.“.

§ 8. Чл. 22 се изменя така:

„Чл. 22. (1) Предмет на договора по чл. 11, т. 12 са правата и задълженията на страните във връзка с предоставянето на клирингови услуги за гарантиране на плащанията по сключените сделки на организиран борсов пазар на електрическа енергия.

(2) Договорът по ал. 1 се сключва между оператора на организирания борсов пазар от една страна, и лице, предоставящо клирингови услуги, от друга.“.

§ 9. Чл. 22а и чл. 24 се отменят.

§ 10. В чл. 25, ал. 2, т. 1 думата „друг“ се заменя с „друга“.

§ 11. Чл. 26 се отменя.

§ 12. Създава се чл. 26б:

„Чл. 26б. (1) Предмет на договора по чл. 11, т. 18 е продажбата на електрическа енергия от производители и търговци на координатор на балансираща група съгласно чл. 100, ал. 8 и ал. 9, т. 2 от Закона за енергетиката.

(2) Договорът по ал. 1 се сключва между производители и търговци по чл.100, ал. 8 и ал. 9, т. 2 от Закона за енергетиката, от една страна, и от друга координатор на стандартна балансираща група, на която производителите и търговците са членове.“.

§ 13. В чл. 33, ал. 5 след думите „Ценовото обединение на регионите (Price Coupling of Regions – PCR)“ се поставя запетая и се добавят „Междурегионалното обединение на пазарите ден напред (Single Day Ahead Coupling – SDAC)“.

§ 14. Чл. 35а се изменя така:

„Чл. 35а. Финансовият риск за сключените сделки на борсовия пазар се управлява от оператора на борсовия пазар чрез лице, предоставящо клирингови услуги.“.

§ 15. В чл. 56, ал. 2, т. 2 и т. 4 се отменят.

§ 16. В чл. 56а се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите „обществения доставчик“ се заличават.

2. Ал. 3 и ал. 4 се отменят.

3. В ал. 5, т. 2 думите „когато същите не са избрали друг координатор на балансираща група“.

4. Ал. 6 се изменя така:

„(6) В случаите, когато производители на електрическа енергия от възобновяеми източници с обекти с обща инсталирана електрическа мощност, по-малка от 500 kW, са достигнали размера на определеното им нетно специфично производство и не са прехвърлили отговорността за балансиране на координатор на стандартна балансираща група или в случай че договорите с координатор на балансираща група по чл. 11, т. 9 са прекратени, те са в балансиращите групи с координатори крайните снабдители.“.

§ 17. Чл. 56б се отменя.

§ 18. В чл. 56в се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 5:

„(5) Когато в стандартната балансираща група участват производители на електрическа енергия от възобновяеми източници с обекти с обща инсталирана мощност, по-малка от 500 kW, които са достигнали размера на определеното им нетно специфично производство, те задължително се обособяват в отделна подгрупа, като участниците в тази подгрупа са непреки членове.“.

2. Досегашната ал. 5 става ал. 6.

§ 19. В чл. 56г думите „чл. 56а, ал. 4, 11 и 12“ се заменят с „чл. 56а, ал. 11 и 12“.

§ 20. В чл. 56д се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) в основния текст думите „или комбинирана“ се заличават;

б) т. 1 се изменя така:

„1. без смяна на балансиращата група, ако са преки членове на специалните балансиращи групи по чл. 56а, ал. 5, т. 2;“;

в) в т. 2 думите „или комбинирана“ се заличават.

2. Ал. 2 се изменя така:

„(2) В случаите по ал. 1, т. 2 координаторът на балансираща група е длъжен да уведоми оператора на електрическата мрежа, към която е присъединен обектът и съответния краен снабдител не по-късно от три работни дни преди да започне продажбата на електрическа енергия по свободно договорени цени.“.

3. Ал. 3 се изменя така:

„(3) В случаите по ал. 1, т. 2, когато производител е променил принадлежността си към стандартна балансираща група, ежегодно от 1 януари на новата календарна година до изтичане на срока за задължителното изкупуване по реда на чл. 31, ал. 2 от Закона за енергията от възобновяеми източници, същият се регистрира служебно от операторът на електрическата мрежа в специална балансираща група на съответния краен снабдител.“.

§ 21. В чл. 56е думите „чл. 56а, ал. 3, т. 1, ал. 5, т. 2 и чл. 56б, ал. 1, т. 1“ се заменят с „чл. 56а, ал. 5, т. 2“.

§ 22. В чл. 57 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите „чл. 56а, ал. 2, 4, 8, 9, 11 и 12“ се заменят с „чл. 56а, ал. 2, 8, 9, 11 и 12“, а думите „чл. 56в, ал. 5“ се заменят с „чл. 56в, ал. 6“.

2. Ал. 4 се отменя.

§ 23. В чл. 58 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) в основния текст думите „и/или като "координатори на комбинирани балансиращи групи"“ се заличават;

б) в т. 3 думите „и/или "координатор на комбинирана балансираща група"“ се заличават;

в) в т. 6 думите „обществения доставчик,“ се заличават;

г) т. 7 се отменя.

2. В ал. 2:

а) т. 1 се изменя така:

„1. притежават лицензия за пренос, разпределение, снабдяване от краен снабдител, доставка от последна инстанция на електрическа енергия и разпределение на тягова електрическа енергия по чл. 39, ал. 1, т. 2, 3, 8, 10, 12 и 13 от Закона за енергетиката;“;

б) т. 6 се изменя така:

„6. нямат просрочени задължения към операторите на електрически мрежи.“.

3. Ал. 3, т. 3 се изменя така:

„3. нямат просрочени задължения към операторите на електрически мрежи. “

§ 24. Чл. 62, ал. 1 се изменя така:

„(1) Всеки обект за потребление, производство или съхранение на електрическа енергия, в т.ч. и когато към тези обекти има изградени/поставени несамостоятелни

съоръжения/инсталации за производство и/или потребление, и/или съхранение на електрическа енергия, които не са отделени по отношение на измерването на електрическата енергия, може да бъде причислен само към един координатор на балансираща група.

§ 25. В чл. 63 ал. 2 се отменя.

§ 26. В чл. 65 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1, изречение второ се изменя така:

„Регистърът съдържа минимум следната информация: наименование/фирма и седалище на координатора, вида на балансиращата група, идентификационен номер/EIC код, дата на регистрация, номер на договор за балансиране и статус.“

2. Ал. 2 се изменя така:

„(2) Независимият преносен оператор поддържа регистър на търговските участници по чл. 1, ал. 2, които са регистрирани като преки членове, и търговци на електрическа енергия, които не са включени в регистрите на координаторите на балансиращи групи.

§ 27. В чл. 66, ал. 1 думите „и/или комбинирана“ и думите „или комбинирана“ се заличават.

§ 28. В чл. 69 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думите „Общественият доставчик и“ се заменят с „Крайните“.

2. В ал. 3 думите „Общественият доставчик и“ се заменят с „Крайните“.

§ 29. В чл. 69а думите „електропреносната и електроразпределителните“ се заменят с „електрическите“.

§ 30. В чл. 70 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал.. 1 думите „комбинирана/стандартна“ се заменят със „стандартна“.

2. В ал. 2 думите „Общественият доставчик,“ се заменят с „Крайните“, а думите „и координаторите на комбинирани балансиращи групи“.

3. В ал. 3 думите „с прилаганата“ се заменят със „със съответните“, а думите „утвърдените от комисията“ се заличават.

§ 31. В чл. 71 се правят следните изменения и допълнения:

1. Ал. 2 и ал. 3 се отменят.

2. Ал. 4 се изменя така:

„(4) Координаторът на стандартна балансираща група подава графиците за обмен на електрическа енергия за обекти с обща инсталирана електрическа мощност, по-малка от 500 kW, произведена от високоефективно комбинирано производство, и към крайните снабдители в качеството им на координатори на специални балансиращи групи.

3. В ал. 5 думите „обществения доставчик/крайния снабдител“ се заменят със „съответния краен снабдител“.

4. В ал. 6 думите „обществения доставчик/“ се заличават.

§ 32. Чл. 72, чл. 73, чл. 73а, чл. 74 и чл. 75 се отменят.

§ 33. В чл. 77, ал. 2 думата „електроразпределителната“ се заличава.

§ 34. Чл. 78 се отменя.

§ 35. В чл. 84 се правят следните изменения и допълнения:

1. Ал. 3 се изменя така:

„(3) В случаите на ал. 1 и при невъзможност да се установи конкретен размер на цената за активна електрическа енергия по сделки с електрическа енергия, същите се сключват по цена за активна електрическа енергия, равна на изчислената за целите на ценообразуването прогнозна годишна пазарна цена за базов товар в съответното решение за цени на комисията.

2. Създава се нова ал. 4:

„(4) В случаите по ал. 1 и при невъзможност да се установят страните по сделките с електрическа енергия, се счита, че:

1. производителите са продали произведената електрическа енергия на организиран борсов пазар по цената по ал. 3;

2. търговците на електрическа енергия, доставчиците от последна инстанция и крайните клиенти са закупили електрическата енергия от организиран борсов пазар по цената по ал. 3;

3. Досегашната ал. 4 става ал. 5 и в нея думите „по ал. 3“ се заменят с „по ал. 4“.

4. Ал. 5, ал. 6 и ал. 7 се отменят.

§ 36. В чл. 89 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 10, т. 1 и т. 3 се отменят:

2. В ал. 11, т. 2 се отменя.

3. В ал. 12 думите „на обществения доставчик и“ се заличават.

§ 37. В чл. 94, ал 6 думите „обществения доставчик“ се заменят с „организирания борсов пазар“.

§ 38. Чл. 101, ал. 2 се изменя така:

„(2) Процедурата за първоначална регистрация се извършва за всички обекти, за които се прехвърля отговорността за балансиране от крайния снабдител и/или доставчик от последна инстанция към друг доставчик и координатор.“.

§ 39. В чл. 103, ал. 12 думите в края на изречението „освен ако производителят не е заявил писмено избор на друг координатор на балансираща група в сроковете по глава осма от тези правила“ се заличават.

§ 40. В чл. 104а думите „доставчика на услуга“ се заменят с „доставчика на универсална услуга“, а думите „или услуга от обществен интерес“ се заличават.

§ 41. В чл. 104в, ал. 3 думата „заявителя“ се заменя с „клиента“.

§ 42. В чл. 105, ал. 13 думите „приета от КЕВР "Методика за определяне на цени на балансираща енергия", приложение към тези правила“, се заменят с „методиката по чл. 21, ал. 1, т. 11 от Закона за енергетиката.“

§ 43. В чл. 110д, ал. 2 в края на текста се поставя запетая и се добавят думите „лицензия, когато дейността на доставчика на балансиращи услуги подлежи на лицензиране съгласно Закона за енергетиката.“.

§ 44. В чл. 110е, ал. 2 думата „молба“ се заменя с „искане“.

§ 45. В чл. 123 се правят следните изменения и допълнения:

1. Ал. 2 се отменя.

2. Създава се ал. 3:

„(3) Независимият преносен оператор публикува на интернет страницата си правила за провеждане на тръжни процедури за изготвяне на приоритетни списъци на предложения за балансираща енергия за регулиране нагоре и надолу от активирани резерви за автоматично

вторично регулиране на честотата и обменните мощности.“.

§ 46. В чл. 132 се правят следните изменения и допълнения:

1. Ал. 2 се отменя.

2. Създава се ал. 3:

„(3) Независимият преносен оператор публикува на интернет страницата си правила за провеждане на тръжни процедури за изготвяне на приоритетни списъци на предложения за балансираща енергия за регулиране нагоре и надолу от активирани резерви за автоматично вторично регулиране на честотата и обменните мощности.“.

§ 47. В чл. 144 се правят следните изменения и допълнения:

1. В т. 5 думата „надолу“ се заличава, а след думата „балансиране“ се добавя „надолу“;

2. В т. 6 думата „надолу“ се заличава, а след думата „балансиране“ се добавя „надолу“.

§ 48. Чл. 165 се отменя.

§ 49. Чл. 166 се изменя така:

„Чл. 166. (1) Системният небаланс е общият сумарен небаланс на електроенергийната система на Р България за всеки период на сетълмент.

(2) Системният небаланс се определя за всеки период на сетълмент съгласно методиката по чл. 21, ал. 1, т. 11 от Закона за енергетиката.“.

§ 50. Чл. 175, ал. 2 се изменя така:

„(2) Нетната стойност на дневния сетълмент на доставчик на балансиращи услуги (НСДСДБУЬ) се определя съгласно методиката по чл. 21, ал. 1, т. 11 от Закона за енергетиката.“.

§ 51. В чл. 177, ал. 1 думите „10-ия ден“ се заменят с „12-ия ден“.

§ 52. В чл. 178, ал. 2 думите „10-о число“ се заменят с „12-о число“.

§ 53. В чл. 179, ал. 2 думите в края на текста „чл. 4 и 5 от методиката по чл. 105, ал. 13.“ се заменят с „методиката по чл. 21, ал. 1, т. 11 от Закона за енергетиката.“.

§ 54. В чл. 182а, ал. 2 думите в края на текста „по чл. 105, ал. 13.“ се заменят с „по чл. 21, ал. 1, т. 11 от Закона за енергетиката.“.

§ 55. В чл. 195а думите „по чл. 56в, ал. 3 и 4“ се заменят с „по чл. чл. 56в, ал. 3, 4 и 5“.

§ 56. В чл. 195б думите „по чл. 56в, ал. 3 и 4“ се заменят с „по чл. чл. 56в, ал. 3, 4 и 5“.

§ 57. В § 1 от Допълнителната разпоредба се правят следните изменения и допълнения:

1. В т. 5а в края на текста се добавя запетая и се добавят думите: „както и мрежа, която служи за разпределение на електрическа енергия между енергийни обекти с интегрирана дейност.“.

2. Т. 6 се отменя.

§ 58. „Методика за определяне на цени на балансираща енергия“, приложение към чл. 105, ал. 13, се отменя.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 59. Правилата за изменение и допълнение на Правилата за търговия с електрическа енергия са приети с решение на Комисията за енергийно и водно регулиране по Протокол……. и влизат в сила от 1 юли 2025 г., с изключение на § 3, т. 1, § 8, и § 14, които влизат в сила от 31 декември 2025 г.